

PASTÝŘSKÝ LIST BISKUPŮ A ORDINÁŘŮ ČSR O SPOLUPRÁCI CÍRKVE A STÁTU – ČERVEN 1949

datum vydání: 15. 6. 1949

datum přečtení: 19. 6. 1946

autor: katoličtí biskupové a ordináři ČSR

uveřejněn: neuvedeno

Oběžník katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu.

(podle §1. odst. 2 z č. 94/1949 Sb.)

V poslední době jsou rozšiřována za použití všech propagačních prostředků nepravdivá tvrzení, že jednání o vyřešení poměrů církve a státu ztroskotalo zaviněním nás, biskupův. Tato obvinění nepravdivá:

Prohlašujeme, že vůči státu byli jsme a jsme loyální. Při nastoupení svého úřadu složili jsme přísahu věrnosti republice a prohlašujeme, že této přísaze zůstaneme vždy věrni.

Prohlašujeme dále, že byli jsme a jsme vždy pro spravedlivou dohodu se státem ve všech církevněpolitických otázkách, ježto tato je předpokladem pro plodnou a úspěšnou spolupráci Církve a státu na společných úkolech.

Tato spolupráce byla ovšem možná jen za toho předpokladu, že by stát nezasahoval do církevních a náboženských záležitostí, stejně tak, jako Církev nezasahuje do politických věcí.

Přes všechna ujišťování o dobré vůli vládních činitelů bylo proti náboženské svobodě a jejím právům postupováno nepřátelsky. Uvádíme fakta:

Nemáme žádné možnosti prostřednictvím tisku nebo rozhlasu vás informovati. Jsme sami svědky toho, že po únoru 1948 byl postupně zastaven veškeren katolický tisk. Vzpomeňte jen na lidové týdeníky Rozsévač a Neděli – v dubnu 1949 byly zastaveny dokonce i diecézní úřední věstníky (Acta Curiae), které nebyly ani za německé okupace zastaveny. V tomto směru § 18 nové ústavy zaručuje nám svobodu projevu, ale skutečnost je taková, že ministerstvo informací výnosem ze dne 27. 10. 1948 zasáhlo rušivě i do vydávání a rozšiřování informací za pomoci cyklostilu.

Jde se dokonce tak daleko, že se zasahuje i do vnitřních církevních záležitostí, jako např. obsazování beneficí a za účasti suspendovaných kněží a neinformovaných laiků tvoří se proti biskupům nepravá Katolická akce, která má vnést zmatek mezi věřící a znemožnit biskupům hájit svobody a práva Církve.

Prohlásili jsme a znovu prohlašujeme, že tato nepravá Katolická akce je hnutí rozkolné a každá účast na něm a spolupráce musí být stíhána církevními tresty. Inspirátoři a svolavatelé upadli již ipso facto do exkomunikace, tj. jsou vyloučeni z Církve podle kanonu 2334 odst. 2 a 2331, § 2 CIC. Pozdravný telegram, zaslaný biskupům, nic nemění na skutečnosti, že celá akce je namířena proti jednotě Církve a církevní kázně.

Očekáváme, že ti, kdo se k této tzv. katolické akce připojili z donucení nebo nevědomosti, svůj čin odvolají prohlášením u svého ordináře. Podobně doufáme, že učiní i ti kněží, o jejichž věrnosti nepochybujeme a jejichž podpisu pro dohodu Církve a státu bylo bez jejich vědomí užito k projevu souhlasu o tzv. katolické církvi.

Z těchto fakt jasně vyplývá, že tu nejde už o dohodu mezi Církví a státem, ale o podřízení římskokatolické Církve ideologii, která je protikřesťanská, jež hlásá nahrazení náboženství marxismem a osobuje pro stát práva i ve věcech svědomí, víry a mravů, což žádný křesťan nemůže uznati.

Tak např. na IX. sjezdu KSČ ministr informací Václav Kopecký prohlásil: „Musíme odbourati všechno to staré, co z ideologické nadstavby kapitalistického řádu zůstalo... Musíme zbudovati nový, pokrokový světový názor, jenž je dán dialektickým a historickým materialismem, marxismem a leninismem, soustavou nauk Marxe, Engelse, Lenina a Stalina.“

Na témže sjezdu ministr školství Nejedlý prohlásil:

„Máme ještě u nás hodně přežitků, dokonce i starých feudálních přežitků staré církevní výchovy, musíme se snažit, abychom všechny tyto přežitky vypudili a vytvořili nového, skutečně nového, komunistického člověka.“

Bráníme se pochopitelně jakémukoliv dosazování komisařů do církevních institucí pod jakoukoli rouškou, ať už se tak děje např. zaváděním národní správy v Katolické charitě, dosazováním akčních výborů do katolických spolků a jmenováním různých zmocněnců do biskupských konsistoří, kněžských seminářů, instruktorů společenských nauk na theologické fakulty a bohoslovecká učiliště, patronátních zmocněnců apod.

Nedáme souhlas k tomu, aby Církev z důvodu kongruy, nebo jakýchkoli subvencí byla zotročena a připravena o svou svobodu.

Prohlašujeme, že dohoda založená na takových zásadách je pro nás nepřijatelná, poněvadž je namířena přímo na vyhubení víry a porušuje základní náboženské svobody, zaručené i novou ústavou, ba i všelijaká práva.

Jakékoliv další jednání by bylo možné jen za těchto podmínek:

1. Křesťanský světový názor bude ve veřejném životě a výchově respektován a uznáván, a to jak slovem, tak i skutkem.

2. Vláda uznává duchovní pravomoc římského papeže jako nejvyšší hlavy Církve jakož i pravomoc biskupů, poslušných římského papeže dle platných církevních předpisů.
3. Budou ihned odvolána všechna opatření, omezující a ohrožující náboženskou svobodu katolíků v ČSR, zejména bude obnoven nezávislý katolický tisk, budou obnoveny církevní školy, bude ihned zastaven tzv. „Věstník katolického duchovenstva“ vydávaný MŠVU, v němž jsme my biskupové nazýváni „osamocenými jednotlivci v Církvi“, a budou odvolány všechny výnosy omezující svobodu shromažďovací a spolkovou, znemožňující exercicie a jiné náboženské úkoly a účelové sbírky a nebude zasahováno do administrativy církevní. Doufáme, že státnická soudnost a rozvaha, jakož i zájem o skutečné blaho státu, které je a musí zůstat nadřazené politickým ideologiím, zvítězí nad nepřátelstvím vůči Církvi, jejíž svobody a práva za podpory věrných kněží a laiků chceme hájit za všech okolností.

Každý český a slovenský katolík si musí uvědomit, že nadešel čas zkoušky, že každý musí dovést rozeznat ovci od vlka v rouše beránčím, že v otázce náboženské svobody nemůže býti kompromisů a že je tu třeba od samého začátku jasného, nesmlouvavého postupu, jež to jde o věčnou spásu každé nesmrtelné duše.

Děkujeme kněžím i věřícím za věrnost, důvěřujeme v jejich vytrvalost a k utvrzení křesťanské statečnosti udělujeme Vám z plna srdce arcipastýřské požehnání.

Buďte pevní ve svaté víře, modlete se vroucně k Srdci Páně za nás, jakož i my se modlíme za vás.

V Praze, 15. června 1949

Katoličtí biskupové a ordináři ČSR
Jménem všech + Josef, arcibiskup pražský

(Čten v neděli po Božím Těle 19. června 1949)